

ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД ЯК СУБ'ЄКТ ПРАВОВІДНОСИН У ПРОЦЕДУРІ БАНКРУТСТВА

К.П. Баландін

здобувач наукового ступеню в галузі права

Міжрегіональна академія управління персоналом, м. Київ

Розгляд справ про банкрутство в Україні віднесено до підвідомчості господарських судів, які за своєю правовою природою є спеціалізованими судовими установами розширеної господарської юрисдикції.

Судова практика свідчить про те, що справи про неспроможність (банкрутство) є найбільш складною категорією справ, яка розглядається в господарських судах.

Господарський суд та сторони (боржник і кредитори) є обов'язковими суб'єктами процесуальних правовідносин у справах про банкрутство. Господарський суд є не тільки обов'язковим, але й основним суб'єктом процесуальних правовідносин, оскільки, відповідно до ст. 124 Конституції України, суд наділений виключною компетенцією щодо здійснення правосуддя [1].

Розгляд справ про банкрутство в Україні здійснюється місцевим господарським судом у складі одного професійного судді. У ряді випадків, якщо справа є складною, для її розгляду додатково залучаються два професійних судді.

Специфіка справ про банкрутство полягає в тому, що частіше у судовому провадженні вирішуються більше економічних проблем, ніж правових, а тому

від суддів вимагається знання у сфері фінансів та економіки для кваліфікованого розгляду справ.

Діяльність господарського суду відбувається у певній процесуальній формі. При розгляді будь-яких спорів та справ господарський суд вчиняє процесуальні дії з усіх питань, що виникають в ході господарського процесу на всіх його стадіях. Ця діяльність господарського суду, його судження, у тому числі і по суті питання, яке розглядається, носять владний характер і знаходять своє відображення та закріплення у формі судових актів.

Проведення у справі про банкрутство порушується на підставі заяви про визнання боржника банкрутом. Отже, перед господарським судом насамперед ставиться питання встановлення факту неспроможності боржника і прийняття відповідного рішення. Саме рішення господарського суду (у формі постанови) про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури є формальним закріпленням результату вирішення справи про банкрутство. Постанова про визнання боржника банкрутом створює відповідні правові наслідки, стає завершальною ланкою юридичного складу правовідношення неспроможності.

Відповідно до ч. 12 ст. 28 Закону про відновлення платоспроможності боржника, господарський суд приймає постанову про визнання боржника банкрутом у випадках, передбачених цим Законом [2].

Крім судового рішення, яке приймається у вигляді постанови, в процесі розгляду справи про банкрутство господарський суд виносить судові акти у вигляді ухвали.

В провадженні у справі про банкрутство господарський суд виносить ухвали у випадках, передбачених Законом про відновлення платоспроможності боржника та ГПК України.

За змістом ухвали господарського суду, у тому числі в справі про банкрутство, можуть бути класифіковані на: підготовчі, присічні, заключні та окремі [3].

Підготовчими називаються ухвали, якими вирішуються конкретні процесуальні питання, що виникають протягом усього провадження у справі. Метою таких ухвал є підготовка нормального розвитку процесу і забезпечення винесення законного та обґрунтованого судового рішення. До таких ухвал можуть бути віднесені, зокрема, ухвали про порушення провадження у справі, про призначення судових засідань, про витребування необхідних доказів та інші.

Присічні ухвали характеризуються тим, що вони припиняють шлях до виникнення провадження у справі або припиняють його подальший рух. До таких ухвал слід віднести ухвали про відмову в прийнятті заяви до розгляду, про припинення провадження у справі, про залишення заяви ініціюючого кредитора без розгляду.

Заключні ухвали відрізняються від присічних тим, що підставою припинення провадження у справі є волевиявлення сторін. До таких ухвал може бути віднесена ухвала про затвердження мирової угоди і припинення провадження у справі про банкрутство.

Окремі ухвали, відповідно до вимог ч. 1 ст. 90 ГПК, виносяться судом при виявленні порушень законності або недоліків у діяльності підприємства, установи, організації, державного чи іншого органу. Законодавством не визначено коло справ, в яких господарським судом може бути винесена окрема ухвала. Судова практика свідчить, що суди широко не використовують право винесення окремих ухвал у справах про банкрутство.

Окрема ухвала, як і інші судові акти, має бути законною та обґрунтованою. Непереконлива, немотивована, поспішно винесена окрема ухвала підриває авторитет суду, знижує попереджувальне і виховне значення прийнятого процесуального документа.

Література

1. Конституція України: Офіц. Видання. – К.: Концерн Видавничий Дім «Ін Юре», 2004. – 104с.
2. Закон України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" (у редакції Закону України від 22.12.2011 № 4212-VI)"
3. Васильев С.В. Хозяйственное судопроизводство Украины: Учебное пособие / С. В. Васильев. — 2-е изд.; перераб. и доп. — Харьков: Эспада, 2004. — 408с.